

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ๔) เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลป่าบาง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ตามลำดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามตารางมาตรฐานว่าด้วยขนาดประชากรและขนาดตัวอย่างโดยการใช้สูตรของ เครจซีและมอร์แกน ประชากร จำนวน ๘๒๓ คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อน ๕% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๖๐ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่า (F- test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปและเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Different: LSD) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา พร้อมกับวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕ เป็นเพศชาย จำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕ มีอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๔ มีสถานภาพสมรส จำนวน ๑๗๘ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๔๖ มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน ๓ - ๔ คน จำนวน ๑๕๙ คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๑๕ มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘๕ ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๔ ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๘ ส่วนใหญ่จำนวนที่กู้ยืมระหว่าง ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ

๕๑.๕๔ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ๕ ปี ขึ้นไป จำนวน ๒๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๒๓ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์และเหตุผลของการขอกู้ยืมเงินอื่นๆ จำนวน ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕๔

๕.๑.๒ ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่

ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ ใน ๖ ประเด็น ๑.ด้านบริบท ๒.ด้านการบริหารจัดการ ๓.ด้านการวางแผน ๔.ด้านการตัดสินใจ ๕.ด้านการติดตามประเมินผล ๖.ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ๓.๘๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑) **ด้านบริบท** การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านบริบท ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.71) ในข้อคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลานานน้อยกว่า ๑ ปี รองลงมาคือคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่เคยดำรงตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมากกว่า ๑ วาระ (๒ ปี) ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.64) และการกำหนดให้มีสัดส่วนของคณะกรรมการชาย-หญิง เท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.63) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.78) คือ คณะกรรมการกองทุน ต้องมีอายุ ๒๕ ปีบริบูรณ์

๒) **ด้านการบริหารจัดการ** การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการบริหารจัดการ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.70) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.90) ในข้อหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ขอกู้ยืมเงินกองทุนฯ ตามกฎระเบียบข้อบังคับ และ สายการบังคับบัญชาของกลุ่มกองทุนฯ มีการแบ่งสายงานรับผิดชอบตามกฎระเบียบข้อบังคับค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.81) รองลงมาคือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีการชี้แจงและช่วยเหลือสมาชิกในการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.86) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.80) คือ คณะกรรมการกองทุน เข้าร่วมอบรมการคิดเงินปันผลเฉลี่ยคืน

๓) **ด้านการวางแผน** การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการวางแผนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.73) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.86) ในข้อคณะกรรมการกองทุน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ คณะกรรมการกองทุน มีการวางแผนจัดสรรการใช้งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.82) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.85) คือ คณะกรรมการกองทุน มีการประชุมทุกเดือน

๔) **ด้านการตัดสินใจ** การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.653) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.750) ในข้อคณะกรรมการกองทุน ตัดสินปัญหาโดยมีคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมตามวาระประจำปีรองลงมาคือ คณะกรรมการมีการตัดสินใจในการดำเนินงานใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.733) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.786) คือ การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมเพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

๕) **ด้านการติดตามและประเมินผล** การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการติดตามและประเมินผล ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.732) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.882) ในข้อคณะกรรมการมีการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ คณะกรรมการกองทุน ได้ติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ยืมค้ำของสมาชิก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.809) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.890) คือ คณะกรรมการกองทุน เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการ

๖) **ด้านการมีส่วนร่วม** การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการมีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.835) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.855) ในข้อในการประชุมสมาชิกประจำปี ได้มีการรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนฯ ให้สมาชิกได้รับทราบ รองลงมาคือ เปิดเผยข้อมูลให้สมาชิกทราบถึงความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.930) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 1.129) คือ สมาชิกผู้กู้ยืมเงินกองทุนฯ ได้นำเงินที่กู้ยืมไปใช้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด

๔.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนเงินที่กู้ยืม ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และวัตถุประสงค์และเหตุผลของการกู้ยืมเงิน เพื่อนำไปสู่การทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๒ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๓ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๔ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๕ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๖ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๗ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๘ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๙ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑๐ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

๕.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

จากการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านบริบท

ปัญหาอุปสรรค

ปัญหาเงินที่ให้สมาชิกกู้ยืมไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกกองทุน มากที่สุดจำนวน ๑๕ คน รองลงมาคือ สมาชิกขาดความรู้เกี่ยวกับระเบียบกองทุนหมู่บ้าน จำนวน ๖ คน

ข้อเสนอแนะ

รัฐบาลควรกระจายงบประมาณให้กองทุนหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น มากที่สุด จำนวน ๑๕ คน
รองลงมา คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกองทุนหมู่บ้าน จำนวน ๖ คน

ด้านการบริหารจัดการ

ปัญหาอุปสรรค

ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำเอกสารและบัญชีการเงินของกองทุน มากที่สุด จำนวน ๘ คน
รองลงมาคือ กองทุนหมู่บ้านไม่สามารถดำเนินการจัดสรรเงินให้แก่สมาชิกได้มากเท่าที่ควร จำนวน
สมาชิก จำนวน ๔ คน และน้อยที่สุด เป็นปัญหาการพิจารณาการอนุมัติให้เงินกู้ไม่ถี่ถ้วนจำนวน ๓ คน

ข้อเสนอแนะ

อบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำเอกสารและบัญชีการเงินของกองทุน มากที่สุด
จำนวน ๗ คน รองลงมาคือ ให้ผู้ที่มีความจำเป็นในการกู้ยืมเงินก่อน จำนวน ๕ คน และน้อยที่สุด
การพิจารณาการอนุมัติให้เงินกู้อย่างยุติธรรม จำนวน ๒ คน

ด้านการวางแผน

ปัญหาอุปสรรค

ปัญหาสมาชิกยังปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานไม่ตรงตามแผน มากที่สุด จำนวน ๗ คน
รองลงมาทุนในการให้สมาชิกกู้ยืมมีไม่พอกับความต้องการของสมาชิก จำนวน ๖ คน

ข้อเสนอแนะ

สมาชิกควรปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มากที่สุด จำนวน ๗ คน
รองลงมาคือ ให้สมาชิกนำเงินมาคืนตามระยะเวลาการกู้ยืม จำนวน ๖ คน

ด้านการตัดสินใจ

ปัญหาอุปสรรค

สมาชิกบางคนไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เอาความคิดเห็นของตัวเองเป็นหลัก
มากที่สุด จำนวน ๘ คน รองลงมาคือ สมาชิกมีความคิดเห็นที่หลากหลายทำให้การดำเนินการ
จำนวน ๔ คน

ข้อเสนอแนะ

สมาชิกควรเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มากที่สุด จำนวน ๗ คน รองลงมาคือ ให้
ประธานเป็นผู้ตัดสินจากมติที่ประชุม จำนวน ๔ คน

การติดตามประเมินผล

ปัญหาอุปสรรค

สมาชิกบางคนนำเงินมาคืนกองทุนช้า จำนวน ๖ คนรองลงมาคือ สมาชิกนำเงินไปใช้ไม่
ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอยืม มากที่สุด จำนวน ๓ คน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการติดตามผลของการกู้ยืมเงินไปดำเนินโครงการของสมาชิกแต่ละคนเป็นระยะ จำนวน ๖ คน รองลงมา คือ สมาชิกควรนำเงินไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอยืม จำนวน ๓ คน

ด้านการมีส่วนร่วม

ปัญหาอุปสรรค

สมาชิกบางคนไม่ค่อยปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน มากที่สุด จำนวน ๕ คน รองลงมา คือ สมาชิกบางคนส่งเงินที่กู้ยืมช้ากว่ากำหนด จำนวน ๒ คน

ข้อเสนอแนะ

กองทุนควรยืดระยะเวลาการส่งคืนเงินกู้แก่สมาชิกกองทุน มากที่สุด จำนวน ๕ คน รองลงมาคือ สมาชิกควรยึดกฎระเบียบของกองทุนในการส่งเงินกู้คืนกองทุนจำนวน ๒ คน

๕.๑.๕ นำเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่

สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ สามารถแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านบริบท พบว่า คณะกรรมการมีประสบการณ์ในการบริหารงาน ทำให้การดำเนินงานเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป เพิ่มศักยภาพคณะกรรมการกองทุน โดยจัดอบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้กับคณะกรรมการ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการของกองทุนหมู่บ้านโดยมีการประชุมสมาชิกทุกคนให้รับทราบ กำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนให้ชัดเจน ประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลายเพื่อสมาชิกจะได้รับทราบและเข้าใจโดยทั่วถึง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ระดมทุนและหาสมาชิกเพิ่มเพื่อจะได้มีงบประมาณเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกในการนำไปสร้างรายได้เพิ่มขึ้น สร้างจิตสำนึกให้กับคณะกรรมการและสมาชิกอยู่ตลอดเวลาในความรับผิดชอบและมีความซื่อสัตย์ในหน้าที่ สร้างแรงจูงใจให้สมาชิกมีจิตสาธารณะ จิตอันเป็นกุศล มีความเสียสละ และอยากพัฒนาท้องถิ่น

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า สามารถให้สมาชิกได้กู้ยืมเงินได้ทุกคนตามความต้องการ และมีความสามารถในการชำระหนี้ สมาชิกทุกคนพอใจที่ได้รับเงินปันผลในอัตราที่สูงกว่าธนาคาร สมาชิกมีความรับผิดชอบในการชำระหนี้ตรงตามเวลาทุกราย กองทุนมีกำไร จากดอกผล สามารถจัดสรรให้กับคณะกรรมการและสาธารณะประโยชน์และสังคม ด้านศาสนา การศึกษา และการกีฬา และสมาชิกทุกคนมีสัจจะในการร่วมออมแต่ละเดือน พัฒนาบุคลากรด้านการบริหารจัดการ การจัดทำบัญชี งบดุล เพื่อนำมาปฏิบัติงานกองทุนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพคณะกรรมการในการบริหารจัดการโดยให้มีความรู้ สามารถวิเคราะห์การเงินแก่สมาชิก สร้างจิตสำนึกแก่สมาชิกให้มีวินัยทางการเงินโดยจัดทำบัญชีกองทุนอย่างถูกต้อง สร้างความพร้อมในการบริหารงานให้กับคณะกรรมการดำเนินงาน

ด้านการวางแผน พบว่า มีการจัดการบัญชี การบริหารความเสี่ยงจากการให้สมาชิกกู้ยืมเงิน มีจัดการทำบัญชีและงบการเงิน และการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี มีการสร้างความเข้าใจในกฎระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนให้สมาชิกเข้าใจ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการทำงานของกองทุนหมู่บ้าน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุน ดังนั้นคณะกรรมการกองทุนทุกคนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวางแผนการดำเนินงานให้มากขึ้น เพื่อให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพของกองทุน

ด้านการตัดสินใจ พบว่า คณะกรรมการกองทุนต้องร่วมกันตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะคณะกรรมการทุกคนมีความรับผิดชอบร่วมกัน จึงต้องมีการปรึกษาหารือกัน ให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานตลอดจนแก้ไขปัญหาโดยมติสมาชิกเองได้ส่งเสริม และให้ความร่วมมือทุกโอกาส

ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ควรกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการติดตามประเมินผล ควรจัดทำแผนผังโครงสร้างกรรมการกองทุนให้สมาชิกทราบเพื่อที่จะมีการติดตามตรวจสอบติดตามประเมินผลได้อย่างถูกต้อง ควรมีการขยายระยะเวลาในการส่งคืนเงินกู้ คณะกรรมการควรออกติดตาม ตรวจสอบ กระตุ้นเตือนสมาชิกให้ส่งคืนเงินกู้ ตรงตามระยะเวลาที่กองทุนกำหนด ตรวจสอบรายรับรายจ่ายของกองทุนเพื่อให้เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุน

ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า การเข้าร่วมประชุมใหญ่ประจำปีของกองทุนหมู่บ้านมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมมากพอสมควร คณะกรรมการกองทุน ควรมีการกระจายเสียงประกาศตามบ้านเรือน และขอความร่วมมือกับสมาชิกกองทุนช่วยบอกต่อกันแบบปากต่อปากเพื่อให้สมาชิกทราบล่วงหน้า เมื่อมีการประชุมกองทุน กองทุนหมู่บ้านควรมีการประชาสัมพันธ์หรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกกองทุนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนมากขึ้น สร้างแรงจูงใจให้สมาชิกทุกคนเห็นว่ากองทุนเป็นของทุกคนไม่ใช่เป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งทุกคนต้องร่วมกันดูแลรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน การเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกและชุมชนในกองทุนหมู่บ้านตั้งแต่การจัดตั้งคณะกรรมการกองทุน ช่วยให้สมาชิกมีจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของกองทุนร่วมกัน จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จและยั่งยืนของกองทุนได้ การมีส่วนร่วมของสมาชิก ความสามัคคีของคณะกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบของสมาชิกทุกคนในการชำระหนี้ เป็นการสร้างจิตสำนึกให้สมาชิกและคณะกรรมการในการร่วมบริหารจัดการและสร้างกฎระเบียบร่วมกัน ระดมทุนและหาสมาชิกเพิ่ม

๕.๒ อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้อธิบายถึงการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสรรค จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสรรค จังหวัดเชียงใหม่ ด้านบริบท

การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสรรค จังหวัดเชียงใหม่ ด้านบริบท จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่ง

แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน มีคณะกรรมการกองทุนเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๑ ปี มีคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่เคยดำรงตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมากกว่า ๑ วาระ (๒ ปี) มีการกำหนดให้มีสัดส่วนของคณะกรรมการชาย-หญิง เท่าเทียมกัน ซึ่งคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๑ ปี ทำให้ทราบปัญหาหรือความต้องการของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี มีคณะกรรมการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มีการกำหนดสัดส่วนให้ชายหญิงได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนทำให้คณะกรรมการได้เข้าใจและทราบถึงปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิโรจน์ สารรัตน์ ที่กล่าวว่า การกำหนด โครงการอย่างกว้างๆ ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องลงมือปฏิบัติตามลำดับวางแผนปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้นก่อนลงมือปฏิบัติการ^๑ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านช่วยสร้างประชาธิปไตยในหมู่บ้านทางด้านการรับผิดชอบต่อตัวเองและความร่วมมือกัน^๒

๕.๒.๒ ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริหารจัดการ

การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริหารจัดการ จากผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกกองทุนมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ขอกู้ยืมเงินกองทุนฯ ตามกฎระเบียบข้อบังคับ และสายการบังคับบัญชาของกลุ่มกองทุนฯ มีการแบ่งสายงานรับผิดชอบตามกฎระเบียบข้อบังคับ มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีการชี้แจงและช่วยเหลือสมาชิกในการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ สมยศ นาวิการ ที่กล่าวว่า กระบวนการจัดการ หมายถึงกระบวนการดำเนินงานจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนตามลำดับ เป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด โดยใคร นอกจากจะเป็นการลดความไม่แน่นอนแล้ว ยังทำให้สมาชิกในองค์กรมีความมั่นใจในการทำงานทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับการทำงานที่ดีไม่ควรมีลักษณะตายตัว ต้องยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์อาจมีการปรับปรุงแก้ไข หรือปรับเปลี่ยนลำดับการทำงานได้เสมอ ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลมากขึ้นด้วย^๓ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสร มาลัย นิตพงษ์ สงศรีโรจน์ และสุธีรา พ่วงพรพิทักษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของการบริหารจัดการที่ดีที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า

^๑ วิโรจน์ สารรัตน์, การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๑

^๒ เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ, “ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย”, รายงานการวิจัย, (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๕๐), หน้า ๓-๕

^๓ สมยศ นาวิการ, การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหาร : MPO, (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ), ๒๕๒๙.

การบริหารจัดการที่ดีด้านกฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจนมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม^๔

๕.๒.๓ ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการวางแผน

จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกกองทุน คณะกรรมการกองทุน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน คณะกรรมการกองทุน มีการวางแผนจัดสรรการใช้งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Gulick and Urwick and Dale อ้างใน พระครูธรรมธรรสาธินห์ จิตปัญโญ (คงวัฒนะ) ที่กล่าวว่า การวางแผน (Planning) หมายถึง มีการวางแผนขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ^๕ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ หลั่งจิ และรศ.ดร.กล้า ทองขาว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของ สมาชิกกองทุน ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล” ผลการศึกษาพบว่า นโยบายและแผน การดำเนินงาน เป็นอันดับที่ ๑

๕.๒.๔ ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการตัดสินใจ

จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากองทุนหมู่บ้านตำบลป่าบาง มีคณะกรรมการกองทุน ตัดสินปัญหาโดยมีคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมก่อนการตัดสินใจดำเนินการทุกครั้ง และ ตัดสินใจในการดำเนินงานโดยใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการระบบราชการ ที่กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม (Participation) กระบวนการที่ ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม มีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความ เข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิด แนวทาง ร่วมการแก้ไข ปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา^๖ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายชล ปัญญชิต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนากองทุนหมู่บ้านไปสู่ สถาบันการเงินชุมชน : ความรู้ และข้อเสนอสู่ความจริง” ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนให้ชุมชนมี ความรู้และความเข้าใจในระบบองค์กรการเงินชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ในอนาคตกองทุนหมู่บ้าน

^๔ อนุสรณ์ มัลย์ นิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์ และสุธีรา พ่วงพรพิทักษ์, “ผลกระทบของการบริหารจัดการที่ดีที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครราชสีมา”, วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๒ (มีนาคม-เมษายน ๒๕๕๗): ๕๔

^๕ Gulick and Urwick and Dale อ้างใน พระครูธรรมธรรสาธินห์ จิตปัญโญ (คงวัฒนะ) ในพุทธ วิธีการบริหาร, พุทธจักร, ปีที่ ๖๙ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๕๘): ๓๓-๓๔

^๖ สำนักงานคณะกรรมการระบบราชการ, คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตามหลัก ธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating), (กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรีเมียร์ โพร จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๘-๙

สามารถเป็นแหล่งเงินทุกชั้นต้นให้กับชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงต่อการสูญเสียดอกเบี้ยและเพื่อสร้างโอกาสที่มากขึ้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนในชุมชนเอง ถ้าหากสถาบันการเงินชุมชนมีความมั่นคงและสามารถให้บริการได้อย่างครอบคลุมในระดับชุมชนหรือขยายไปสู่ระดับตำบลได้ ชุมชนจะสามารถนำเงินกำไรของสถาบันการเงินชุมชนไปสร้างระบบสวัสดิการและพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้^๗

๕.๒.๕ ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการติดตามประเมินผล

จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการติดตามประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกกองทุนคณะกรรมการมีการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการกองทุน ได้ติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ยืมคืนกองทุนของสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มยุรี อนุมาณราชธน ที่กล่าวว่า การประเมินเป็นการตรวจสอบ และติดตามผลงานที่ได้ประเมินแล้ว เพื่อแสดงความเป็นมาตรฐานของการประเมิน การประเมินคุณค่าของการประเมิน ต้องมีองค์ประกอบที่ใช้เพื่อพิจารณา ๓ องค์ประกอบ คือ เกณฑ์ กระบวนการ และเทคนิคสำหรับอ้างอิงผลการประเมินอย่างเป็นระบบ^๘ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริวงษ์ เอียสกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลกองทุนหมู่บ้านในเทศบาลตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย” ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๙ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มรรษมน บัวภา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาอำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” ผลการประเมินพบว่า การประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการปรากฏว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นว่า กระบวนการดำเนินงานตามโครงการดำเนินงานได้ดี^{๑๐}

๕.๒.๖ ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการมีส่วนร่วม

จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านมีการประชุมสมาชิกประจำปี มีการรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนฯ ให้สมาชิกได้รับ

^๗ สายชล ปัญญชิต, “การพัฒนากองทุนหมู่บ้านไปสู่สถาบันการเงินชุมชน : ความรู้ และข้อเสนอสู่ความจริง”, วารสารวิทยบริการ การพัฒนากองทุนหมู่บ้านไปสู่สถาบันการเงินชุมชนฯ, ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๕): ๑๔๙

^๘ มยุรี อนุมาณราชธน, การบริหารโครงการ, ๒๕๔๓

^๙ สิริวงษ์ เอียสกุล, “การประเมินผลกองทุนหมู่บ้านในเทศบาลตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย”, วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๗) : ๓๐

^{๑๐} มรรษมน บัวภา, “การประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาอำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), ๒๕๕๓

ทราบ เปิดเผยข้อมูลให้สมาชิกทราบถึงความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุเมธ แสงนิมนวล ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) คือ ทุกคนควรมีสิทธิในการตัดสินใจทั้งทางตรงและทางอ้อมในการมีส่วนร่วม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็น รวมถึงการมีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์^{๑๑} สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.กมลพร กัลยาณมิตร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การประชุมแลกเปลี่ยนแนวคิดซึ่งกันและกันระหว่างองค์กร/หน่วยงาน หรือการทำงานในลักษณะเครือข่าย เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วม^{๑๒}

๕.๒.๒ ผลการทดสอบสมมติฐานการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่

ผลการทดสอบสมมติฐานการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนเงินที่กู้ยืม ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และวัตถุประสงค์และเหตุผลการขอกู้ยืมเงิน เพื่อนำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

๑) สมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลป่าบงที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมแตกต่างกัน เนื่องจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลป่าบงยอมรับผู้ที่มียุมากกว่าในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน เนื่องจากผู้ที่มีอายุมักจะเป็นที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิก มีความสามารถในการบริหารงาน และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย การตัดสินใจในการดำเนินงานจะดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ หลังจิ และรศ.ดร.กล้า ทองขาว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุน ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอมือ จังหวัดสตูล” ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุน ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอมือ จังหวัดสตูล ในภาพรวมสมาชิกกองทุนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมาชิกกองทุนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านกรณีศึกษาตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอมือ จังหวัดสตูล ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑^{๑๓}

^{๑๑} สุเมธ แสงนิมนวล, ภาวะผู้นำกับธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๒), หน้า ๒๗-๒๘

^{๑๒} ดร.กมลพร กัลยาณมิตร, “ธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่”, วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ มกราคม – เมษายน ๒๕๕๔ : ๒๐๗ – ๒๐๘

^{๑๓} พรทิพย์ หลังจิ และรศ.ดร.กล้า ทองขาว, “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุน ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอมือ จังหวัดสตูล”, วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ ฉบับพิเศษ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๑) : ๑๖๙

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑.ควรมีการจัดโครงการฝึกอบรมคณะบริหารกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อได้ รับทราบปัญหาและความต้องการของสมาชิกในการนำมาพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

๓.ควรมีการติดตามประเมินผลโครงการเป็นระยะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้กองทุนเป็นไปตาม วัตถุประสงค์

๔.ควรส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาสได้เข้าถึงแหล่งทุนและกู้เงินจากกองทุนอย่างทั่วถึง

๕.ส่งเสริมอาชีพอย่างสร้างสรรค์แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านผ่านกองทุนหมู่บ้าน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติดังนี้

๑.เปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนได้เสนอปัญหาหรือความต้องการ ข้อเสนอแนะอย่างเสรี

๒.ควรมีการจัดโครงการอบรมคณะกรรมการในการบริหารจัดการงานให้ถูกต้องตาม ระเบียบของกองทุน

๓.ควรมีการประชุมวางแผนกันก่อนดำเนินกิจกรรมหรือโครงการของกองทุนหมู่บ้าน

๔.ควรมีการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อหาข้อยุติร่วมกันก่อนที่จะตัดสินใจในการ ดำเนินงาน เพื่อให้เป็นมติร่วมกันก่อนทุกครั้ง

๕.ควรมีการติดตามรายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

๖.ควรส่งเสริมให้สมาชิกกองทุนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกองทุน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยในครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลป่าบาง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้ คือ

๑.ควรศึกษาการประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านด้วยหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา

๒.ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกับกองทุนหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการ ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้มีการดำเนินงานที่ดี

๓.ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และสัมภาษณ์เชิงลึกกับคณะกรรมการ บริหารกองทุนและสมาชิก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดถี่ถ้วนและนำมาพัฒนาการดำเนินงานกองทุน หมู่บ้านให้ดียิ่งขึ้น